EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 15.10.2026.
COM(2026) 551 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par Regulas (ES) 2019/1240 (2019. gada 20. jūnijs) par Eiropas imigrācijas sadarbības koordinatoru tīkla izveidi piemērošanu

1. Ievads

1.1. Politikas konteksts

Eiropas imigrācijas sadarbības koordinatoru tīkls ("ISK tīkls") ir to sadarbības koordinatoru kopiena, kurus dalībvalstis, Šengenas asociētās valstis, ES iekšlietu aģentūras([1]) un Eiropas Komisija ("ISK tīkla dalībnieki") norīkojušas darbā trešās valstīs, lai tie uz pilnu vai nepilnu slodzi pildītu imigrācijas uzdevumus. ISK tīkla vispārējais mērķis ir nodrošināt optimālu sadarbību un koordināciju starp imigrācijas sadarbības koordinatoriem ("ISK"), lai atbalstītu ES politiku migrācijas jomā.

ISK tīkls, kas tika izveidots 2004. gadā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 377/2004([2]), tika nostiprināts ar Regulu (ES)2019/1240([3]) par Eiropas imigrācijas sadarbības koordinatoru tīkla izveidi ("ISK tīkla regula").

ISK tīkla regulas mērķis ir modernizēt un stiprināt ISK tīklu, lai tas varētu efektīvāk piedalīties ES migrācijas pārvaldībā, tostarp veicinot Eiropas komandas pieeju tīklā. Ar to tika paplašināta jēdziena "imigrācijas sadarbības koordinators" definīcija un ieviesti citi inovatīvi aspekti, piemēram, jauna ISK tīkla koordinācijas padome([4]) un lielāka loma Komisijas un ES iekšlietu aģentūru norīkotajiem sadarbības koordinatoriem. Tā nostiprināja ISK lomu informācijas vākšanā un apmaiņā, tostarp izveidojot drošu tīmekļa platformu informācijas apmaiņai, un paplašināja ISK tīkla darbības jomu, lai aptvertu visu migrācijas pārvaldības uzdevumu spektru.

ISK tīkla regula ir būtiska daļa no ES visaptverošās pieejas migrācijas pārvaldībai saskaņā ar Migrācijas un patvēruma paktu ("pakts"), ko sāka piemērot 2026. gada 12. jūnijā([5]). ISK tīklam ir būtiska nozīme migrācijas integrēšanā starptautiskajās partnerībās, kas ir pakta stūrakmens. Imigrācijas sadarbības koordinatoriem, kuri strādā uz vietas un ikdienā sadarbojas ar vietējām iestādēm visā migrācijas pārvaldības uzdevumu spektrā, ir būtiska nozīme sadarbībā ar trešām valstīm migrācijas jomā.

Patvēruma un migrācijas pārvaldības stratēģijā, kas paredzēta paktā un pieņemta 2026. gada janvārī, ir atgādināts, ka Komisija paļaujas uz atbalstu, ko ISK tīkls sniedz kā viens no partneriem, kas iesaistīts migrantu kontrabandas apkarošanā maršrutos un kas palīdz sagatavoties valstīm, kuras atrodas šajos maršrutos([6]). Tādējādi ISK tīkls būtiski palīdz īstenot Globālo aliansi migrantu kontrabandas apkarošanai([7]), it īpaši visa maršruta

([1]) Eiropas Savienības Aģentūra tiesībaizsardzības sadarbībai (Eiropols), Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra (*Frontex*) un Eiropas Patvēruma aģentūra (*EUAA*).
([2]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32004R0377.
([3]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019R1240.
([4]) ISK koordinācijas padomes sastāvā ir pa vienam pārstāvim no katras dalībvalsts, divi Komisijas pārstāvji, viens Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūras pārstāvis, viens Eiropas Savienības Aģentūra tiesībaizsardzības sadarbībai pārstāvis un viens Eiropas Patvēruma aģentūras pārstāvis. Valstis, kas asociētas Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā, piedalās koordinācijas padomē un katra ieceļ vienu pārstāvi kā locekli bez balsstiesībām. Tām ir atļauts paust savu viedokli par visiem koordinācijas padomes apspriestajiem jautājumiem un pieņemtajiem lēmumiem.
([5]) https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/pact-migration-and-asylum_en.
([6]) https://home-affairs.ec.europa.eu/european-asylum-and-migration-management-strategy_en.
([7]) https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/mt/ip_23_6081. Globālās alianses trīs pīlāri ir i) migrantu kontrabandas novēršana, ii) reaģēšana uz migrantu kontrabandu un iii) alternatīvas migrantu kontrabandai.

pieeju, kas ierosināta tās 2025. gada decembra kopīgajā deklarācijā([8]), tostarp uzlabojot situācijas apzināšanās datu, kas saistīti ar migrantu kontrabandu, vākšanu un kopīgošanu un veicinot kopīgas tiesībaizsardzības iestāžu veiktas izmeklēšanas darbības un operatīvo sadarbību ar partnervalstīm.

ISK tīkls arī palīdz īstenot visu ES migrācijas pārvaldības politiku un juridiskos instrumentus, tostarp atjaunoto ES rīcības plānu cīņai pret migrantu kontrabandu 2021.–2025. gadam ([9]), ES Stratēģiju cilvēku tirdzniecības apkarošanai 2021.–2025. gadā([10]), Atgriešanas direktīvu([11]), ES Vīzu kodeksu([12]), ES vīzu stratēģiju([13]), *EUROSUR* regulu([14]) un Eiropas Robežu un krasta apsardzes regulu([15]).

1.2. Šā ziņojuma mērķi un metodika([16])

Šajā ziņojumā, pamatojoties uz dalībvalstu, Šengenas asociēto valstu([17]) un attiecīgo ES iekšlietu aģentūru([18]) sniegto informāciju, ir izvērtēts, kā regula līdz šim ir īstenota, identificēts un analizēts panāktais progress un vēl nepabeigtais darbs, kā arī ierosināti pasākumi, lai turpinātu tās īstenošanu un tādējādi palielinātu ISK tīkla operatīvo ietekmi.

Šis ziņojums arī papildina Komisijas vienkāršošanas un īstenošanas programmu. Analizējot to, kā dalībvalstis īsteno ISK tīkla regulu, tā palīdz veikt regulas stresa testus, lai nodrošinātu, ka tā joprojām ir aktuāla, samērīga un piemērota tās mērķu sasniegšanai izmaksefektīvā veidā.

2. ISK izvietošana, funkcijas un uzdevumi

2.1. ISK izvietošanas stratēģiskie un operatīvie apsvērumi

ISK ir sadarbības koordinators, kuru izraudzījušās un izvietojušas ārvalstīs kādas dalībvalsts kompetentās iestādes, Komisija vai ES aģentūra nolūkā risināt ar imigrāciju saistītus jautājumus, pat ja tā ir tikai daļa no viņu pienākumiem.

([8]) https://home-affairs.ec.europa.eu/news/global-alliance-counter-migrant-smuggling-reinforces-its-commitments-its-second-conference-2025-12-11_en.
([9]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021DC0591.
([10]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:52021DC0171.
([11]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008L0115. Tam arī būs būtiska nozīme gaidāmās Atgriešanas regulas īstenošanā, kuru paredzēts pieņemt 2026. gada pēdējā ceturksnī. Tekstā ir paredzēts izveidot "Savienības atgriešanas sadarbības koordinatorus", kas kļūtu par daļu no ISK tīkla.
([12]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019R1155.
([13]) https://home-affairs.ec.europa.eu/eu-visa-strategy_en.
([14]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013R1052.
([15]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019R1896.
([16]) Saskaņā ar ISK tīkla regulas 12. pantu Komisijai piecus gadus pēc regulas pieņemšanas ir jāziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par tās piemērošanu. ISK regula tika pieņemta 2019. gada 20. jūnijā. Tika plānots, ka īstenošanas ziņojuma sagatavošana un pieņemšana būs cieši saistīta ar 2026. gada janvārī publicēto Patvēruma un migrācijas pārvaldības stratēģiju.
([17]) Šajā ziņojumā ar terminu "dalībvalstis" saprot gan ES dalībvalstis, gan Šengenas asociētās valstis.
([18]) ISK tīkla dalībniekiem 2025. gada 28. jūlijā tika nosūtīta anketa.

Saskaņā ar ISK tīkla regulu ISK tiek aicināti labāk koordinēt un optimizēt sava tīkla izmantošanu, lai efektīvāk reaģētu uz ES prioritātēm, sākot ar neatbilstīgas migrācijas un ar to saistītās pārrobežu noziedzības novēršanu un apkarošanu, cieņpilnas un efektīvas atgriešanas, atpakaļuzņemšanas un reintegrācijas darbību veicināšanu un ES ārējo robežu integrētas pārvaldības veicināšanu un beidzot ar atbalstu likumīgās imigrācijas pārvaldībai, tostarp starptautiskās aizsardzības, pārmitināšanas un pirmsizbraukšanas integrācijas pasākumu jomā.

Ja dalībvalstis nolemj izvietot ISK trešās valstīs, to lēmumi lielā mērā tiek balstīti uz valsts stratēģisko faktoru un darbības prioritāšu novērtējumiem. Šajos novērtējumos parasti aplūko tādus faktorus kā: i) nelikumīga migrācija, kas ietekmē to valstis, tostarp pašreizējās un gaidāmās migrācijas plūsmas; ii)migrantu kontrabanda un cilvēku tirdzniecība izcelsmes vai tranzīta valstīs; iii) identitātes un dokumentu viltošana; iv) riski, kas konstatēti vietējās lidostās; v) nepieciešamība atbalstīt migrantu kontrabandas un cilvēku tirdzniecības izmeklēšanu; vi) sadarbība atgriešanas jomā un vii) sadarbība robežu pārvaldībā.

Ungārija, Nīderlande un Portugāle ir norādījušas, ka ar likumīgu migrāciju saistīti uzdevumi arī ir faktors, kas ietekmē izvietošanas lēmumus (piemēram, darbaspēka mobilitātes likumīgo paātrināto mehānismu atbalstīšana un krāpšanas novēršana ar patvērumu nesaistītās migrācijas procedūrās).

Beļģijā prioritārās trešās valstis tiek sarindotas, pamatojoties uz stratēģisku analīzi par kritēriju kopumu, kas aptver diasporas kopienu klātbūtni, tirdzniecības attiecības, noziedzīgu darbību līmeni un esošo oficiālo sadarbības kanālu efektivitāti. Beļģija apsver iespēju izvietot sadarbības koordinatorus, ieskaitot imigrācijas sadarbības koordinatorus, ja tā uzskata, ka oficiālo mehānismu papildināšanai ir nepieciešama cieša sadarbība trešās valstīs. Tāpat Vācijā lēmumi par ISK izvietošanu ir balstīti uz stratēģiskiem un taktiskiem novērtējumiem, ņemot vērā migrācijas tendences trešās valstīs, operatīvos uzdevumus un valstu stratēģiskās intereses.

Vēl viens būtisks faktors izvietošanas lēmumu pieņemšanā ir divpusēji nolīgumi, kas atvieglo sadarbību starp ISK tīkla dalībniekiem un izvietotajiem ISK un uzņēmējvalstīm. Ja šādi nolīgumi ir noslēgti, tie nodrošina svarīgu pamatu efektīvai ISK izvietošanai. Izvietošanas lēmumus ietekmē arī drošības nosacījumi un pieejamie resursi.

Visbeidzot, Latvija, Slovēnija un Zviedrija ir uzsvērušas, ka, izvietojot ISK, ir svarīgi ņemt vērā plašākas ES intereses un prioritātes. Šajā kontekstā astoņas valstis([19]) ar *Frontex* atbalstu pašlaik ir izvietojušas Eiropas atgriešanas sadarbības koordinatorus (*EURLO*)([20]), lai tie ES vārdā darbotos trešās valstīs, tādējādi izmantojot Eiropas komandas pieeju atgriešanas jomā.

[19]) Beļģija, Igaunija, Somija, Francija, Nīderlande, Norvēģija, Polija un Zviedrija.

([20]) EURLO ir specializēts sadarbības koordinators no dalībvalsts, kuram maksā ES un kurš tiek izvietots trešā valstī, lai pārstāvētu Eiropas Savienības atgriešanas intereses, pārbaudot to trešo valstu valstspiederīgo identitāti, kuri ES uzturas nelikumīgi, veidojot spējas atgriešanas jomā, atbalstot Frontex koordinēto kopīgo atgriešanas operāciju organizēšanu un atvieglojot reintegrācijas un pēcierašanās palīdzības īstenošanu.

Eiropas migrācijas sadarbības koordinatori (*EMLO*) ir ISK tīklu centrā. Tie ir īpaši ISK, kuras Komisija (Iekšlietu ĢD)([21]) izvieto kopš 2015. gada, lai koordinētu un pārstāvētu ES intereses migrācijas jomā. *EMLO* izvietošanas mērķis ir maksimāli palielināt ES rīcības ietekmi uz migrācijas pārvaldību partnervalstīs un labāk iesaistīt galvenās izcelsmes un tranzīta valstis. To uzdevumi ir vākt informāciju par migrācijas tendencēm, veicināt ES situācijas apzināšanos un prognozēšanu, atbalstīt ES politikas prioritāšu īstenošanu un atvieglot un atbalstīt vietējos un reģionālos ISK tīklus. *EMLO* pašlaik ir izvietoti septiņpadsmit prioritārajās trešās valstīs([22]), kuras noteikusi Komisija.

Runājot par ES aģentūru īstenoto izvietošanu – *Frontex* pašlaik ir izvietojusi *Frontex* sadarbības koordinatorus (*FLO*) septiņās valstīs, kas kopā aptver četrpadsmit partnervalstis([23]). *Frontex* par prioritāti uzskata sadarbības koordinatoru izvietošanu tajās partnervalstīs, kuras, pamatojoties uz riska analīzi, ir nelikumīgas migrācijas izcelsmes vai tranzīta valstis. Tiek ņemtas vērā arī valstis, kas ir būtiskas atgriešanas jomā([24]). Savukārt Eiropols galvenokārt paļaujas uz dalībvalstu un starptautisko partneru sadarbības koordinatoru sasaukšanu tā galvenajā mītnē un pašlaik izvieto sadarbības koordinatorus tikai Interpolā un Vašingtonā. Eiropas Patvēruma aģentūra vēl nav izvietojusi nevienu ISK.

2.2. Kopīga izvietošana

Ņemot vērā vispārējo mērķi nodrošināt sadarbību un koordināciju, ISK tīkla regulā ir uzsvērts, cik svarīga ir kopīga izvietošana. Konkrētāk, tajā ir noteikts, ka būtu jāveicina kopīga izvietošana, lai uzlabotu operatīvo sadarbību un informācijas apmaiņu starp dalībvalstīm un reaģētu uz vajadzībām ES līmenī, kā noteikusi koordinācijas padome. Saskaņā ar ISK tīkla regulas 6. pantu ISK tīkla dalībnieki var divpusēji vai daudzpusēji vienoties, ka arī to intereses var pārstāvēt ISK, ko viena dalībvalsts nosūtījusi uz trešo valsti vai starptautisku organizāciju. Šādos gadījumos attiecīgās dalībvalstis var saņemt ES finansiālo atbalstu.

ISK tīkla dalībnieki vēl nav izmantojuši šo iespēju un norāda uz vairākiem šķēršļiem, kas traucē to darīt. Saskaņā ar dažu dalībvalstu sniegto informāciju ISK vislabāk var izvietot saskaņā ar valsts migrācijas prioritātēm, galveno uzmanību pievēršot reģioniem, kuri tām ir stratēģiski svarīgi. Citas dalībvalstis ir uzsvērušas kopīgas izvietošanas sensitivitāti, kā arī juridiskās grūtības vai procesuālos priekšnoteikumus. Ierobežotās spējas un resursu ierobežojumi arī tiek uzskatīti par faktoriem, kas kavē kopīgu izvietošanu.

2.3. ISK pilnvaru darbības joma

([21]) Eiropas migrācijas sadarbības koordinatori pašlaik ir vienīgie Komisijas izvietotie sadarbības koordinatori.

([22]) 17 prioritārās trešās valstis attiecībā uz *EMLO* izvietošanu ir šādas: Armēnija, Bangladeša, Etiopija, Ēģipte, Gambija, Libāna, Mali, Mauritānija, Maroka, Nigēra, Nigērija, Pakistāna, Senegāla, Serbija, Sudāna, Tunisija un Turcija. Jaunas izvietošanas valstis tika izraudzītas, pamatojoties uz Patvēruma un migrācijas ārējo aspektu darba grupas apzinātajām vajadzībām.

([23]) Albānija (ietverot arī Ziemeļmaķedoniju un Kosovu*), Moldova (ietverot arī Ukrainu, Gruziju, Armēniju un Azerbaidžānu), Maroka, Pakistāna, Senegāla (ietverot arī Gambiju un Mauritāniju), Serbija (ietverot arī Bosniju un Hercegovinu un Melnkalni) un Turcija.

([24]) Arī Regulas (ES) 2019/1896 par Eiropas Robežu un krasta apsardzi 77. panta 4. punktā ir noteikts pamats *Frontex* atgriešanas sadarbības koordinatoru izvietošanai, lai gan neviens no tiem vēl nav izvietots. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019R1896.

ISK tīkla regulas 2. pantā ir noteikts, ka sadarbības koordinatorus uzskata par imigrācijas sadarbības koordinatoriem, pat ja ar imigrāciju saistīti jautājumi ir "tikai daļa no viņu pienākumiem". Tāpēc ISK tīklu veido gan sadarbības koordinatori, kas izvietoti tikai imigrācijas nolūkos, gan sadarbības koordinatori, kas strādā ar imigrācijas jautājumiem plašāka uzdevumu klāsta ietvaros.

Pastāv vienmērīgs līdzsvars starp dalībvalstīm, kas izvēlas norīkot ISK, kuru uzdevumi ir saistīti tikai ar imigrāciju, un dalībvalstīm, kas norīko ISK, kuru uzdevumi imigrācijas jomā ir daļa no plašāka pienākumu klāsta. Tām dalībvalstīm, kuras saskaras ar lielākām migrācijas plūsmām, bija tendence par prioritāti noteikt tādu ISK izvietošanu, kuri veic tikai ar imigrāciju saistītus uzdevumus, lai atbalstītu sadarbību migrācijas jomā ar galvenajām partnervalstīm, it īpaši nolūkā samazināt neatbilstīgu migrāciju un atvieglot atgriešanu. Turpretī tās dalībvalstis, kuras imigrācijas uzdevumus integrēja plašākās pilnvarās, norādīja uz operatīvo elastību, ko tas nodrošina, kā arī uz resursu ierobežojumiem, tostarp budžeta apsvērumiem. Visbeidzot, daži ISK tīkla dalībnieki ziņoja, ka izmanto gan ekskluzīvu, gan plašāku pilnvaru kombināciju atkarībā no katras izvietošanas stratēģiskajām vajadzībām un operatīvā konteksta.

2.4. Uzdevumi un pienākumi

ISK veic savus uzdevumus saskaņā ar pienākumiem, ko noteikušas izvietotājiestādes. ISK tīkla regula neskar izvietotāju iestāžu atbildību noteikt savu attiecīgo ISK darbības jomu un uzdevumu un ziņošanas kārtību.

ISK tīkla regulas 3. pantā ir izklāstīts plašs uzdevumu klāsts, tostarp pilns ar migrāciju saistītu uzdevumu kopums. Tomēr gandrīz visi ISK tīkla dalībnieki uzskata, ka ISK galvenais pienākums ir vākt informāciju par migrācijas tendencēm, it īpaši par nelegālo migrāciju un migrantu kontrabandu, apmainīties ar to un analizēt to, lai nodrošinātu informāciju stratēģisko lēmumu pieņemšanas procesiem savā galvenajā mītnē. Lielākā daļa ISK tīkla dalībnieku uzskata, ka atgriešanas operāciju atvieglošana, ko panāk, palīdzot veikt nepieciešamos loģistiskos un juridiskos procesus, lai atbalstītu repatriāciju, arī ir vieni no ISK uzdevumiem.

Aptuveni puse no visiem ISK tīkla dalībniekiem norādīja, ka ISK uzdevumi ietver atbalstu migrantu kontrabandas vai cilvēku tirdzniecības izmeklēšanai un atbalstu likumīgas migrācijas uzdevumiem, tostarp likumīgas migrācijas procedūrām, informācijas vākšanai par likumīgas migrācijas ceļiem un vīzas pieteikuma procesam.

Apmācība, kuras mērķis ir veidot gan uzņemošo iestāžu, gan konsulāro darbinieku spējas, arī ir uzdevums, ko bieži veic ISK. Uzņemošo iestāžu apmācība lielā mērā ir vērsta uz robežu pārvaldības uzdevumiem, tostarp dokumentu viltošanas gadījumiem, Šengenas noteikumiem un pasažieru novērtējumiem, savukārt konsulāro darbinieku apmācība sniedz atbalstu vīzu apstrādei, lai novērstu krāpšanu vīzu jomā, izmantojot vietējo Šengenas sadarbību (VŠS)([25]). Neliels skaits ISK tīkla dalībnieku pieminēja lidostu sadarbības koordinatoru uzdevumus, piemēram, palīdzību dokumentu pārbaudē un pasažieru novērtēšanā.

([25]) Vietējo Šengenas sadarbību reglamentē Vīzu kodekss; tā ir strukturēta sadarbība starp ES delegāciju un dalībvalstu konsulātiem katrā trešā valstī attiecībā uz Šengenas vīzu jautājumiem.

Pašlaik neviens ISK tīkla dalībnieks nav ziņojis, ka tā ISK ir iesaistīti darbībās, kas attiecas uz aizsardzību/pārmitināšanu.

Visbeidzot, dalībvalstis ziņoja, ka ISK bieži vien ievērojami palīdz veicināt sadarbību ar uzņēmējvalsts iestādēm, tādējādi uzlabojot divpusējās attiecības, lai kopīgi risinātu migrācijas problēmas.

Lielākā daļa ISK tīkla dalībnieku norādīja, ka tie veic ievērojamus ieguldījumus stabilu apmācības sistēmu izveidē saviem ISK, nodrošinot sākotnējo un/vai pastāvīgo apmācību, kas pielāgota, lai ISK nodrošinātu prasmes un zināšanas, kas vajadzīgas, lai efektīvi veiktu savus uzdevumus. Tomēr aptuveni trešdaļa ISK tīkla dalībnieku norādīja, ka viņiem nav standartizētas sākotnējās vai pastāvīgās apmācības.

2.5. Piekļuve ES lielapjoma informācijas sistēmām

Lai ISK varētu veikt savus uzdevumus, ISK tīkla dalībnieki (izņemot Komisijas ISK) var piešķirt ISK piekļuvi ES lielapjoma iekšlietu informācijas sistēmām, tostarp Eiropas patvēruma meklētāju daktiloskopijas (*Eurodac*) datubāzei, Šengenas Informācijas sistēmai (*SIS*), Vīzu informācijas sistēmai (VIS), ieceļošanas/izceļošanas sistēmai (IIS) un sistēmai "Viltoti un autentiski dokumenti tiešsaistē" (*FADO*) saskaņā ar konkrētiem Savienības tiesību instrumentiem, kas reglamentē minētās sistēmas([26]).

ISK tīkla dalībnieki ziņoja par dažādiem piekļuves līmeņiem šīm informācijas sistēmām un to izmantošanu. Aptuveni puse dalībvalstu ISK, kā arī Eiropola sadarbības koordinatori var tieši piekļūt vismaz vienai ES lielapjoma iekšlietu informācijas sistēmai un veikt vaicājumus tajā. Visbiežāk minētās sistēmas bija *SIS* un VIS, lai gan tika minētas arī *Eurodac* un *FADO*. Vairākas dalībvalstis([27]) ziņoja, ka to ISK nevarēja tieši veikt vaicājumus ES lielapjoma iekšlietu informācijas sistēmās, lai gan tās varēja pieprasīt informāciju centralizēti ar pilnvarotās iestādes starpniecību.

Atšķirīgais piekļuves līmenis ES lielapjoma iekšlietu informācijas sistēmām atspoguļo ISK profilu plašo klāstu, sākot no tiesībaizsardzības iestāžu amatpersonām, kurām, visticamāk, būs piekļuve tiesībaizsardzības uzdevumu dēļ, un beidzot ar migrācijas vai ārlietu ministriju darbiniekiem, kuriem ir mazākas piekļuves iespējas, jo viņu uzdevumi neattiecas uz tiesībaizsardzību. Kā iemesls ISK piekļuves ierobežošanai tika minēti arī tehniski un drošības apsvērumi. Tomēr papildus šiem apsvērumiem tika konstatēts, ka ISK tīkla dalībnieku operatīvā piekļuve ES lielapjoma informācijas sistēmām ir sadrumstalota.

3. ISK tīklu darbība

3.1. Dalība vietējos un reģionālajos ISK tīklos

ISK tīkla regulas 5. pantā ir noteikts, ka ISK, kas izvietoti vienās un tajās pašās valstīs vai reģionos, ir jāveido tīkli vietējā vai reģionālā līmenī. Turklāt tajā ir noteikts, ka šādiem vietējiem un reģionāliem tīkliem ir regulāri un pēc vajadzības jātiekas un jādarbojas kā

([26]) Šīs informācijas sistēmas pārvalda Eiropas Savienības Aģentūra lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā (*eu-LISA*), izņemot *FADO*, ko pārvalda Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra (*Frontex*) ar *eu-LISA* tehnisko atbalstu.
([27]) Beļģija, Ungārija, Polija, Rumānija.

forumiem, kas tiek izmantoti sadarbībai, koordinācijai un informācijas apmaiņai. Lai nodrošinātu efektīvu ES migrācijas pārvaldību, papildus regulas prasībām izšķiroša nozīme ir pastāvīgai koordinācijai un informācijas apmaiņai starp ISK un ES delegācijām un KDAP misijām uz vietas (it īpaši tad, ja šīm misijām ir pilnvaras imigrācijas jomā).

Attiecībā uz to dalību vietējos ISK tīklos jānorāda, ka ISK tīkla dalībnieku iesaistes līmenis ir bijis atšķirīgs. Lielākā daļa ziņoja, ka viņi aktīvi piedalās, norādot, ka viņi regulāri apmeklē sanāksmes un apmainās ar informāciju. Nelielam skaitam ISK tīkla dalībnieku bija ierobežota sadarbība ar vietējiem ISK tīkliem vai tās nebija vispār, bieži vien tādu ierobežojumu dēļ, kas saistīti ar darba slodzi, ISK plašajiem pienākumiem un vienā gadījumā ar to, ka to darbiniekiem nebija pieejamu tīklu sadarbībai ar uzņēmējvalstīm.

Vašingtonā esošie Eiropola sadarbības koordinatori aktīvi piedalījās vietējās ISK koordinācijas sanāksmēs, tostarp par migrantu kontrabandu un cilvēku tirdzniecību. *Frontex* sadarbības koordinatori arī aktīvi piedalījās vietējos tīklos neatkarīgi no tā, kur tie tika izvietoti.

Aptuveni puse ISK tīkla dalībnieku norādīja, ka aktīvi iesaistās reģionālajos ISK tīklos, kas ir vērsti uz informācijas apmaiņu, koordināciju un dalību reģionālos forumos, piemēram, Hartūmas un Rabātas procesos, un reģionālās konferencēs, piemēram, Āfrikas *Frontex* informācijas dienesta (*AFIC*) ISK konferencē. Citi piedalījās neregulāri, jo dažās jomās trūka reģionālo tīklu struktūru vai arī bija darba slodze, budžeta ierobežojumi vai ierobežota interese.

ISK tīkla dalībnieki neziņoja, ka būtu saskārušies ar lielām grūtībām informācijas iegūšanā vai apmaiņā starp ISK. Tomēr daži ISK tīkla dalībnieki uzsvēra, ka ES līmenī ir vajadzīga lielāka skaidrība par personas datu apmaiņu starp ISK, vai bija saskārušies ar juridiskām grūtībām saistībā ar personas datu aizsardzību. Šajā sakarā 10. pantā ir ietverti noteikumi, kas ļauj ISK dažu konkrētu uzdevumu veikšanai apstrādāt personas datus([28]).

Tā rezultātā, kā arī tāpēc, ka ISK nav lietotājdraudzīga informācijas apmaiņas rīka, ISK bieži izmantoja mazāk oficiālus saziņas mehānismus, piemēram, mobilās ziņapmaiņas lietotnes, jo tās bija pieejamas viņu norīkojuma vietās.

3.2. Koordinatora loma vietējos tīklos

Tīkla koordinatoram ir izšķiroša nozīme gan vietējo un reģionālo tīklu izveidē, gan to efektīvā darbībā. Tīkla koordinators darbojas kā ISK sadarbības un koordinācijas ikdienas virzītājspēks gan vietējā, gan reģionālā līmenī, un tam ir būtiska nozīme ISK operatīvās ietekmes palielināšanā.

Kā noteikts ISK tīkla regulā, Komisijas izvietotajiem ISK (t. i., *EMLO*), kam ir piešķirtas Eiropas pilnvaras, tiek automātiski uzticēta atbildība par tīklu veicināšanu un atbalstīšanu.

([28]) ISK tīkla regula ļauj apstrādāt personas datus, lai: a) noteiktu trešo valstu valstspiederīgo identitāti un valstspiederību un atvieglotu viņu atgriešanu saskaņā ar Direktīvu 2008/115/EK, kā arī palīdzētu viņu reintegrācijā, ja iespējams un atbilstīgi; b) apstiprinātu tādu personu identitāti, kurām ir nepieciešama starptautiskā aizsardzība, lai atvieglotu viņu pārmitināšanu Savienībā, tostarp, ja iespējams, sniedzot tām pienācīgu pirmsizbraukšanas informāciju un atbalstu; c) apstiprinātu identitāti un atvieglotu Savienības un valsts pasākumu īstenošanu attiecībā uz likumīgo imigrantu uzņemšanu; d) imigrācijas sadarbības koordinatoru tīklos un ar dalībvalstu kompetentajām iestādēm, tostarp tiesībaizsardzības iestādēm, dalītos savu pienākumu izpildes gaitā gūtajā informācijā, lai novērstu un atklātu nelikumīgu imigrāciju, kā arī apkarotu migrantu kontrabandu un cilvēku tirdzniecību;

ISK tīkla dalībnieki bieži norādīja, ka *EMLO* ir būtiska nozīme ciešākas koordinācijas un proaktīvākas un saliedētākas tīkla dinamikas veicināšanā. Daudzās ES delegācijās *EMLO* ir kļuvuši par galvenajiem resursiem migrācijas jomā un darbojas kā svarīgs tilts starp ES delegācijām, dalībvalstīm un vietējām iestādēm. Tomēr *EMLO* ietekmi ierobežoja pieaugošās grūtības aizpildīt *EMLO* amata vietas. Šāda situācija ir saistīta ar to, ka norīkotājas dalībvalstis uzņemas finansiālo slogu saistībā ar *EMLO* izvietošanu. Tā rezultātā vairākās prioritārajās partnervalstīs pašlaik nav izvietots *EMLO*([29]), un lielāko daļu *EMLO* amata vietu aizpilda Vācija.

Valstīs, kurās Komisija neizvieto ISK, ES iekšlietu aģentūru izvietotajiem ISK ir jāveicina un jāatbalsta vietējie un reģionālie tīkli. *Frontex* sadarbības koordinatori ir uzņēmušies un/vai turpina uzņemties vadošo lomu Marokā, Senegālā, Moldovā un Turcijā. Eiropola sadarbības koordinatori, kas atrodas Vašingtonā, ir uzņēmušies vadošu lomu tādos forumos kā Sadarbības koordinatoru asociācija un Starptautiskā Tiesībaizsardzības asociācija. Arī ES iekšlietu aģentūru sadarbības koordinatoru pozitīvais ieguldījums vietējo un reģionālo tīklu veicināšanā tika plaši atzīts ISK tīkla dalībnieku vidū, neraugoties uz to, ka to skaits ir neliels.

Valstīs, kurās ne Komisija, ne ES aģentūras neizvieto ISK, vietējos un reģionālos tīklus veicina dalībvalsts ISK, par ko ir vienojušies vietējā vai reģionālā tīkla dalībnieki. Dažas dalībvalstis ir iesaistījušās, lai uzņemtos vadošo lomu vietējo ISK tīklu veicināšanā, tostarp Ungārija, Itālija, Nīderlande, Norvēģija, Spānija un Šveice. Tomēr to skaits joprojām ir neliels. ISK tīkla dalībnieki, kuri norādīja, ka nav uzņēmušies vadošo lomu vietējos vai reģionālos tīklos, galvenokārt kā iemeslu norādīja darba slodzi, paskaidrojot, ka vadošās lomas uzņemšanās varētu traucēt citu ISK pienākumu izpildi, ņemot vērā viņu plašākos operatīvos pienākumus vai vispārējo darba slodzi.

3.3. ISK ieguldījums Eiropas situācijas attēla veidošanā

Lai efektīvāk reaģētu uz ES prioritātēm, ISK tīkla regulā ir uzsvērts, ka "ir nepieciešams nodrošināt, ka viņu izpratne un zināšanas dod pilnvērtīgu ieguldījumu vispusīgas situācijas kopainas izveidē par trešām valstīm"([30]).

EMLO sniedz ieguldījumu dažādos forumos, tostarp Padomes migrācijas ārējās dimensijas operatīvās koordinēšanas mehānismā (*MOCADEM*) un migrācijas sagatavotības un krīzes plānā. *EMLO* ir arī jāsagatavo ikmēneša un *ad hoc* ziņojumi, kas cita starpā sniedz ieguldījumu integrētajos situācijas apzināšanās un analīzes (*ISAA*) ziņojumos un Migrācijas sagatavotības un krīzes plāna sanāksmēs un tiek publicēti integrēto krīzes situāciju politiskās reaģēšanas mehānismu (*IPCR*) tīmekļa vietnē.

Līdztekus dalībvalstu ISK, kas ziņo savām kompetentajām valsts iestādēm, ISK tīkla regulas 9. pantā ir aicināts veikt ES mēroga informācijas apmaiņu, izmantojot drošu tīmeklī izvietotu informācijas apmaiņas platformu. Šajā nolūkā Komisija ir izmantojusi esošo Eiropas Migrācijas tīkla informācijas apmaiņas sistēmas (*EMN-IES*) platformu, lai

([29]) Armēnija, Bangladeša, Etiopija, Ēģipte, Gambija un Turcija. *EMLO* izvietošana Nigērā un Sudānā pašlaik ir apturēta. Turcijā izvietotais *FLO* veic vietējā ISK tīkla veicināšanas pasākumus.
([30]) ISK tīkla regulas 7. apsvērums.

tā kalpotu par ISK tīkla informācijas apmaiņas rīku, tostarp administratīviem mērķiem, kas saistīti ar ISK tīklu([31]).

Līdz šim ļoti maz ISK tīkla dalībnieku ir reģistrējušies *EMT-IES* platformā, un vēl mazāk to izmanto informācijas apmaiņas nolūkos. Visi ISK tīkla dalībnieki apstiprināja, ka viņi platformu izmanto ļoti ierobežoti vai neizmanto vispār. Problēmas un šķēršļi, kas minēti saistībā ar *EMT-IES* platformas zemo izmantošanas līmeni, bija slikta lietotāju pieredze, standartizācijas trūkums informācijas apmaiņas jomā, nepieciešamība saņemt iepriekšēju atļauju no centrālajām iestādēm pirms informācijas augšupielādes, kā arī informētības un attiecīgas informācijas trūkums platformā. Visbeidzot, neraugoties uz ISK tīkla regulas noteikumiem, daži ISK tīkla dalībnieki arī norādīja uz juridiskiem šķēršļiem, kas tiem liedza efektīvi izmantot *EMT-IES* platformu.

Tikai neliels skaits ISK tīkla dalībnieku norīkoto ISK var piekļūt Eiropola drošas informācijas apmaiņas tīkla lietojumprogrammai (*SIENA*), neraugoties uz to, ka ISK tīkla divgadu darba programmā ir aicināts izveidot izmēģinājuma projektu, lai tai varētu piekļūt ISK, kurus trešās valstīs ir izvietojušas tiesībaizsardzības iestādes. Eiropols atzinīgi vērtētu uzlabotu ISK savienojamību ar *SIENA*, uzsverot, ka ISK aktīva ziņošana Eiropolam uzlabotu informācijas plūsmu par migrantu kontrabandu un ar to saistītiem noziegumiem, kas savukārt veicinātu precīzāku reāllaika izlūkdatu ainu un atbalstītu augšupēju pieeju, kas būtu vairāk uz datiem balstīta, noziedzīgo tīklu sagraušanai. Eiropola regulā, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (ES) 2025/2611([32]), ir noteikts, ka dalībvalstīm ir saviem ISK jānodrošina piekļuve *SIENA*, lai viņi varētu iesniegt attiecīgo informāciju Eiropolam tiešā veidā vai ar valsts iestāžu starpniecību. ([33]).

Konkrētāk, attiecībā uz *EURLO Frontex* uzsvēra, ka, lai gan integrētas atgriešanas pārvaldības lietotne (*IRMA*) ļauj apmainīties ar informāciju, kas saistīta ar atgriešanu, *EURLO* nav piekļuves sistēmām, kas ļauj apmainīties ar cita veida operatīvo informāciju, tostarp informāciju situācijas apzināšanās uzlabošanai. Piemēram, ne *EURLO*, ne *FLO* nav piekļuves Eiropas Robežu uzraudzības (*EUROSUR*) sistēmai.

ISK tīkla dalībnieki ir atkārtoti aicinājuši ieviest strukturētas saziņas sistēmas un attiecīgus instrumentus, lai datu drošu apmaiņu padarītu efektīvāku, tādējādi uzlabojot ISK tīkla regulas īstenošanu.

3.4. ISK tīkla ieguldījums migrācijas pārvaldībā

([31]) 9. pantā ir noteikts, ka informācija, ar ko apmainās drošajā tīmekļa informācijas apmaiņas platformā, cita starpā ietver ISK tīkla divgadu darba programmas, atjauninātu sarakstu ar koordinācijas padomes locekļiem, atjauninātu sarakstu ar trešās valstīs izvietoto imigrācijas sadarbības koordinatoru kontaktinformāciju un attiecīgos dokumentus, kas saistīti ar koordinācijas padomes darbībām un lēmumiem. 9. pantā ir arī noteikts, ka, izņemot informāciju par izvietotajiem ISK un ISK tīkla koordinācijas padomes locekļiem, informācija, ar kuru apmainās drošajā tīmekļa informācijas apmaiņas platformā, neietver personas datus vai saites, caur kurām šādi personas dati ir tieši vai netieši pieejami.

([32]) Regula (ES) 2025/2611 par Eiropola atbalsta stiprināšanu un policijas sadarbības uzlabošanu nolūkā novērst un apkarot migrantu kontrabandu un cilvēku tirdzniecību. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32025R2611.

([33]) Eiropola regulā ir arī noteikts – ja juridisku, organizatorisku vai tehnisku iemeslu dēļ nav iespējams nodrošināt imigrācijas sadarbības koordinatoram savienojumu ar *SIENA*, minētais imigrācijas sadarbības koordinators iesniedz attiecīgo informāciju valsts kompetentajai iestādei, izmantojot citus drošus kanālus.

Daudzi ISK tīkla dalībnieki atzina ISK tīkla pozitīvo ieguldījumu migrācijas pārvaldībā. Viņi īpaši uzsvēra ISK tīkla svarīgo lomu būtiskas operatīvās un stratēģiskās informācijas vākšanā un apmaiņā, tostarp par tendencēm dažādos migrācijas maršrutos, migrantu kontrabandistu darbības metodēm un jauniem apdraudējumiem. Turklāt viņi uzsvēra, ka savlaicīgas, uzticamas un izmantojamas informācijas sniegšana, ko veic ISK, ievērojami palīdz apzināt situāciju, veikt riska analīzi un pieņemt uz informāciju balstītus lēmumus.

Attiecībā uz operatīvo darbību augstu tiek vērtēta arī ISK loma atgriešanas jomā. ISK un īpaši *EURLO* veicina dialogu un sadarbību, tostarp izmantojot spēju veidošanas programmas un atbalstot centienus identificēt atgriežamās personas. Tie arī atvieglo atgriešanas operācijas un palīdz uzraudzīt Eiropas reintegrācijas programmas (*EURP*) vietējos reintegrācijas partnerus.

ISK ir arī būtiska nozīme ISK tīkla dalībnieku centienos apkarot migrantu kontrabandu. ISK ieguldījums ir daudzveidīgs – no kontrabandas maršrutu un jaunu tendenču identificēšanas līdz viltotu dokumentu un aizdomīgu ceļošanas modeļu atklāšanai. Citi ieguldījumi ietver aviosabiedrību konsultēšanu lidostās un sadarbību uz vietas, veicot izmeklēšanu un darbības, lai likvidētu organizētās noziedzības grupas, kas iesaistītas migrantu kontrabandā un cilvēku tirdzniecībā. Turklāt ir atzīts, ka ISK sniedz vērtīgu ieguldījumu, atbalstot vietējo Šengenas sadarbību un konsulārās iestādes vīzu pieteikumu apstrādē, it īpaši palīdzot atklāt viltotus dokumentus.

Kopumā ISK tīkla dalībnieki uzskatīja, ka ISK ir "būtisks tilts ar partnervalstu iestādēm", kas palīdz veidot kritiski svarīgu ikdienas sadarbību ar partneriem uzņēmējvalstīs, kā arī uz uzticēšanos balstītas attiecības, kas ir efektīvas sadarbības pamatā un ļauj ātri un pragmatiski risināt problēmas. Tomēr sadarbība un koordinācija ISK tīklos dažkārt ir nekonsekventa un lielā mērā atkarīga no tīkla koordinatoru personīgās apņemšanās un vadības.

4. Koordinācijas padomes pilnvaru īstenošana

4.1. Koordinācijas padomes izveide un darbība

Ar ISK tīkla regulas 7. pantu ir izveidota ISK tīkla koordinācijas padome, kuru vada Komisija. Laikposmā no 2019. gada jūnija, kad tika pieņemta ISK tīkla regula, līdz 2025. gada decembrim tika sasauktas divpadsmit koordinācijas padomes sanāksmes – klātienē vai tiešsaistē. Koordinācijas padome 2019. gada 4. oktobrī pieņēma savu reglamentu, kā noteikts ISK tīkla regulas 8. pantā.

Tiek sagaidīts, ka koordinācijas padome kā ISK tīkla vadošā iestāde, kas iemieso Eiropas komandas pieeju izvietoto ISK kopienai, papildus savu administratīvo uzdevumu pildīšanai nodrošinās stratēģisko vadību ISK tīkla regulas īstenošanai un tādējādi arī Eiropas komandas pieeju uz vietas.

Koordinācijas padomei ir stratēģiski jāstimulē visas darbības, par kurām tā ir atbildīga, piemēram, izvietošanas nepilnību apzināšana, papildu ISK izvietošanas potenciāla novērtēšana un vienošanās par vietējo un reģionālo ISK tīklu *ad hoc* darbībām. Tomēr koordinācijas padome līdz šim gandrīz pilnībā ir paļāvusies uz Komisijas vadību, savukārt citi ISK tīkla dalībnieki vēl nav pienācīgi izmantojuši visu koordinācijas padomes

potenciālu, piemēram, lai noteiktu prioritārās trešās valstis kopīgai izvietošanai vai savlaicīgi ierosinātu ISK projektus vai operatīvās sanāksmes.

ISK tīkla regulas 7. pantā koordinācijas padomes priekšsēdētājs arī tiek aicināts nodrošināt, ka kopīgās darbības, par kurām panākta vienošanās, ir saskaņotas un koordinētas ar attiecīgajiem ES instrumentiem un struktūrām un ka tās atspoguļo ES prioritātes migrācijas jomā. Lai gan divgadu darba programmā iekļautās darbības ir saskaņotas ar ES prioritātēm, koordinācija ar attiecīgajām Padomes darba grupām līdz šim ir bijusi ierobežota.

4.2. Divgadu darba programmas īstenošana

ISK tīkla regulas 8. pantā koordinācijas padomei ir uzdots noteikt prioritātes un plānot pasākumus divgadu darba programmā. Eiropas imigrācijas sadarbības koordinatoru tīkla divgadu darba programma 2021. un 2022. gadam tika pieņemta 2020. gada 7. decembrī, un tajā tika noteiktas trīs prioritātes: i)) nelikumīgas migrācijas novēršana un migrantu kontrabandas apkarošana; ii) atbalsts ES atgriešanas politikai un iii) atbalsts likumīgu ceļu uz ES veicināšanai. Katrai no šīm trim prioritātēm tika noteiktas vairākas darbības([34]), kas jāīsteno ar finansiālu atbalstu no finansiāla atbalsta instrumenta ārējām robežām un vīzām (2014.–2020. gads)([35]).

Pamatojoties uz to, ISK tīkla dalībnieki var ierosināt uzņemties vadību projekta īstenošanā. Kopš ISK tīkla regulas pieņemšanas kopumā 10 projektiem ir piešķirts atbalsts aptuveni 8,5 miljonu EUR apmērā, lai īstenotu trīs prioritātes, kas noteiktas divgadu darba programmā. Tikai četras dalībvalstis – Francija, Polija, Spānija un Vācija([36]) – ir uzņēmušās vadību projekta īstenošanā. ISK tīkla dalībnieki minēja vairākus iemeslus, kāpēc pieejamie līdzekļi netiek izmantoti, tostarp nepietiekamus cilvēkresursus, it īpaši projektu vadībā, zemus finansējuma maksimālos apjomus, piekļuvi citām ES finansējuma plūsmām un operatīvo darbu, kas ir prioritārs salīdzinājumā ar projektiem.

Pieņemtā un vēlāk grozītā divgadu darba programma joprojām tiek uzskatīta par derīgu. Tāpēc koordinācijas padome ir pārnesusi divgadu darba programmu uz nākamajiem gadiem. Tādējādi šā ziņojuma pieņemšanas laikā bija spēkā Eiropas imigrācijas sadarbības koordinatoru tīkla darba programma 2021. un 2022. gadam.

4.3. ISK tīkla spēju veidošana

([34]) Prioritāte Nr. 1: trešo valstu iestāžu un citu ieinteresēto personu spēju veidošana; palīdzība konsulārajām iestādēm dokumentu viltošanas gadījumos, kas ir saistīti ar vīzu pieteikumiem; sadarbība ar kopējām operatīvajām partnerībām un citiem projektiem, kuru mērķis ir novērst un apkarot migrantu kontrabandu un cilvēku tirdzniecību; kopīgi lidostu sadarbības koordinatori; izmēģinājuma projekta izveide, lai trešās valstīs nodrošinātu piekļuvi *SIENA*; atbalsts komunikācijai par *ETIAS* trešās valstīs. Prioritāte Nr. 2: trešo valstu iestāžu un citu ieinteresēto personu spēju veidošana; atbalsts ISK uzdevumiem, kas saistīti ar atgriešanu un atpakaļuzņemšanu trešās valstīs. Prioritāte Nr. 3: trešo valstu iestāžu un citu ieinteresēto personu spēju veidošana; atbalsts likumīgiem ceļiem uz ES.

([35]) Divgadu darba programma 2021. gada 30. jūlijā tika grozīta, lai varētu 1) finansēt ISK projektus no Robežu pārvaldības un vīzu instrumenta (*BMVI*); 2) paplašināt attiecināmības kritērijus attiecībā uz tiešās piešķiršanas saņēmējiem; 3) nodrošināt visām dalībvalstīm iespēju pieteikties tiešai piešķiršanai attiecībā uz projektu īstenošanu visās trijās darba programmas prioritātēs; 4) precizēt, ka finansējums ir pieejams arī horizontālo darbību īstenošanai.

([36]) Nīderlande, Norvēģija un Polija arī ir atbalstījušas projektu īstenošanu kā sekundārie partneri.

8. pantā ir noteikts, ka koordinācijas padomei ir jāatbalsta un jāveido ISK operatīvās spējas, tostarp izstrādājot papildu un neobligātas kopējas mācību pamatprogrammas, pirmsizvietošanas apmācību un pamatnostādnes par pamattiesību ievērošanu savā darbībā, īpašu uzmanību pievēršot neaizsargātām personām.

Lai gan lielākā daļa ISK tīkla dalībnieku atbalstīja ideju izstrādāt un piedāvāt kopīgu ISK apmācības programmu ES jautājumos, praksē tā vēl nav īstenota. Vairākas dalībvalstis uzsvēra, ka kopīga mācību programma nodrošinātu vienotu zināšanu bāzi, uzlabotu izpratni par ES prioritātēm, palīdzētu saskaņot mērķus, stiprinātu iedibinātās procedūras, kas saistītas ar saziņu un informācijas, viedokļu un paraugprakses apmaiņu, un tādējādi padarītu ISK efektīvākas, izmantojot Eiropas komandas pieeju, kā paredzēts ISK tīkla regulā. Lielākā daļa ISK tīkla dalībnieku uzskatīja, ka kopīga mācību programma panāktu lielāku konsekvenci ES tiesību aktu un politikas piemērošanā, nodrošinot noteikumu vienveidīgāku interpretāciju un piemērošanu, novēršot atšķirīgas pieejas un pastiprinot sadarbību starp ISK tīkla dalībniekiem.

8. pantā arī aicināts pilnveidot ISK tīkla spējas, organizējot kopīgus seminārus, kas aptver visu migrācijas pārvaldības uzdevumu spektru. Kopš ISK tīkla regulas pieņemšanas ISK tīkla paspārnē ir noticis viens reģionāls ISK pasākums, proti, Eiropas imigrācijas sadarbības koordinatoru tīkla reģionāla sanāksme par migrantu kontrabandas apkarošanu un par operatīvās partnerības ar Rietumbalkāniem īstenošanu migrantu kontrabandas apkarošanas jomā, kas notika Tirānā (Albānijā) 2023. gada 28. un 29. martā. Vēl viens augsti novērtēts reģionāls ISK pasākums, lai gan tas nav oficiāli organizēts ISK tīkla paspārnē, ir Āfrikas un *Frontex* informācijas dienesta (*AFIC*) ikgadējā ISK sanāksme.

ISK tīkla dalībnieki uzsvēra ISK sanāksmju nozīmi. ISK tīkls pirmkārt un galvenokārt ir praktiķu kopiena. Pastāv liela interese par klātienes pulcēšanos ne tikai vietējā līmenī, bet arī reģionālā līmenī, lai varētu tikties plašāks loks, tostarp sadarbības koordinatori no līdzīgi domājošām valstīm.

5. Secinājumi un turpmākās darbības

5.1. Secinājumi

Ir panākts progress attiecībā uz šādiem mērķiem – uzlabot sadarbību un koordināciju starp ISK un nodrošināt, ka ISK sniedz lielāku ieguldījumu Eiropas sadarbības koordinatoru tīkla darbībā.

Vietējie ISK tīkli kopumā ir aktīvi, dalība tajos ir nostiprinājusies un tiek atzīta to pievienotā vērtība, it īpaši informācijas apmaiņas ziņā. Dalībvalstis turpina izvietot ISK, lai galvenokārt strādātu pie uzdevumiem, kas saistīti ar nelikumīgu migrāciju un atgriešanu, lai gan tām arvien biežāk tiek lūgts veikt arī ar likumīgu migrāciju saistītus uzdevumus. Vairākās jurisdikcijās ISK ir cieši iesaistījušies vietējā Šengenas sadarbībā un palīdzējuši konsulātiem sniegt konsultācijas par riska profiliem un atklāt krāpnieciskus vīzu pieteikumus. ISK tīkla dalībnieki ir plaši atzinuši Komisijas un ES iekšlietu aģentūru, kā arī dalībvalstu norīkoto *EURLO* lomu pozitīvas dinamikas veicināšanā vietējos un reģionālajos tīklos. Tā rezultātā ISK tīkla dalībnieki plaši atbalsta papildu šādu ISK izvietošanu, lai stiprinātu sadarbības dinamiku uzņēmējvalstīs un Eiropas komandas pieeju

ISK tīklā. ISK tīkla koordinācijas padome ir atzīta par vērtīgu pārvaldības struktūru, proti, tās divgadu darba programmas un prioritāro darbību dēļ.

Tomēr ISK tīkla potenciāla pilnīga izmantošana, tostarp iespēja sniegt visaptverošu ieguldījumu visa maršruta pieejā, joprojām rada vairākas problēmas.

Lai gan ISK izvietošana, ko veic Eiropols, *Frontex* un Komisija, kā arī dalībvalstu *EURLO*, ir palīdzējusi veicināt Eiropas komandas pieeju ISK tīklā, dalībvalstis joprojām lielā mērā lemj un novērtē, vai izvietot imigrācijas sadarbības koordinatorus, pamatojoties uz valstu stratēģiskajām un operatīvajām interesēm, t. i., neņemot vērā Eiropas komandas pieeju. Turklāt nekonsekvence attiecībā uz ISK tīkla dalībnieku piekļuvi ES lielapjoma informācijas sistēmām liecina par vēl lielāku sadrumstalotību.

Operatīvā līmenī sadarbība starp ISK lielā mērā aprobežojas ar klātienes sanāksmēm un informācijas apmaiņu, kas tiek īstenota, izmantojot ziņojumapmaiņas lietotnes, jo nav lietotājdraudzīgu mehānismu vai rīku informācijas apmaiņai vietējās, reģionālās un plašākās ISK kopienās. Koordinācija starp vietējiem ISK tīkliem un vietējo Šengenas sadarbību bieži vien izrietēja no atsevišķu ISK iniciatīvas, nevis no strukturētas iesaistes kultūras starp vietējo ISK tīkla koordinatoru un vietējās Šengenas sadarbības korespondentu ES delegācijā.

Gadījumos, kad Komisija vai ES iekšlietu aģentūras nav izvietojušas ISK, vietējā un reģionālā tīkla darbības bieži vien ir bijušas atkarīgas no dalībvalstu ISK individuālās vadības. Rezultātā gandrīz visi ISK tīkla dalībnieki uzskata, ka trešās valstīs izvietoto *EMLO* un *FLO* skaita palielināšana sniegtu ievērojamus ieguvumus, ņemot vērā to vadošo lomu vietējo un reģionālo ISK tīklu veicināšanā. ISK tīkla dalībnieki ir arī uzsvēruši, ka ISK izvietošana, ko veic Komisija un ES iekšlietu aģentūras, var uzlabot darbības efektivitāti un sadarbību, uzlabojot koordināciju([37]).

Papildus ikdienas informācijas apmaiņai starp ISK vietējā līmenī informācijas apmaiņa lielā mērā ir notikusi, izmantojot valstu kanālus, jo nav atbilstoša strukturēta mehānisma. Tehniskas un izstrādes problēmas ar *EMN-IES* informācijas apmaiņas platformu, kā arī dalībvalstu iestāžu radītie ierobežojumi ir kavējuši plašāku informācijas apmaiņu. Turklāt ļoti ierobežotais ISK skaits, kam ir piekļuve *SIENA*, ir kavējis informācijas apmaiņu ar Eiropolu, savukārt tas, ka nav piemērota kanāla un tiesiskā regulējuma, kas nodrošinātu ar situācijas apzināšanos saistītās informācijas apmaiņu ar *Frontex*, ir kavējis ISK spēju kopīgot datus ar *Frontex* un attiecīgi palīdzēt ES izveidot pierobežas situācijas attēlu. Tā kā reģionālie ISK pasākumi notiek reti, plašāka informācijas aprite ir bijusi ierobežota, mazinot ISK tīkla spēju palīdzēt veidot visaptverošu situācijas attēlu par trešām valstīm.

Institucionālā līmenī ir panākts ierobežots progress attiecībā uz dažiem koordinācijas padomes uzdevumiem, kas izklāstīti ISK tīkla regulā un kas palīdz veicināt Eiropas komandas pieeju, vai arī tāds nav panākts vispār. Tie ietver reģionālu ISK pasākumu organizēšanu un kopējas ISK mācību pamatprogrammas izstrādi. ISK tīkla dalībnieku

([37]) To vēl vairāk pastiprina Eiropols, kas uzskata, ka *EMLO* ziņojumi ir vērtīgs informācijas avots Eiropola Eiropas Migrantu kontrabandas apkarošanas centram (*ECAMS*), kas gan sniedz informāciju tā stratēģiskajiem novērtējumiem, gan palīdz apzināt izlūkdatu nepilnības un uzlabot situācijas apzināšanos, tādējādi veidojot visaptverošāku izpratni par migrantu kontrabandu un citiem smagas organizētās noziedzības veidiem, kas to atvieglo vai ir ar to saistīti.

iesaistes trūkums un nepietiekamas saiknes ar citiem ES forumiem ir liegušas koordinācijas padomei maksimāli izmantot tās kā stratēģiskas struktūras potenciālu, tādējādi nespējot ISK tīklā īstenot reālu Eiropas komandas pieeju un efektīvi ieviest visa maršruta pieeju ES migrācijas pārvaldībai.

Gadījumos, kad ISK tīklā tika novērota Eiropas komandas pieeja, to lielā mērā virzīja ISK, ko Komisija un ES iekšlietu aģentūras izvietoja vietējos ISK tīklos, vai pati Komisija, rīkojoties kā ISK tīkla koordinācijas padomes priekšsēdētāja. Spēcīgāka Eiropas komandas pieeja un koordinācijas padomes iesaiste ir būtiska, lai pilnībā izmantotu ISK tīkla regulas potenciālu uz vietas un nodrošinātu, ka ISK tīkls spēj kļūt par svarīgu instrumentu Globālās alianses migrantu kontrabandas apkarošanai īstenošanā.

5.2. Turpmākā rīcība

Kopš ISK tīkla regulas pieņemšanas 2019. gadā migrācijas politikas vide ir ievērojami attīstījusies. Migrācija ir ES politiskā prioritāte, kas cita starpā saistīta gan ar iekšējo drošību, gan ekonomikas konkurētspēju. Ir spēcīgi signāli, kas aicina ISK uzņemties lielāku lomu ES migrācijas pārvaldības atbalstīšanā, īstenot koordinētāku un pārliecinošāku migrācijas diplomātiju un pilnībā izmantot Eiropas komandas pieejas potenciālu uz vietas, lai īstenotu Migrācijas un patvēruma paktu un tā visaptverošo pieeju migrācijas pārvaldībai partnerībā ar trešām valstīm. Galvenās iniciatīvas šajā sakarā ietver Globālo aliansi migrantu kontrabandas apkarošanai, kurā lielāka loma ir Eiropolam; ES Talantu fondu un Juridiskās vārtejas biroju talantu mobilitātes veicināšanai un atgriešanas un atpakaļuzņemšanas paātrināšanai; patvēruma un migrācijas pārvaldības stratēģiju un ES vīzu stratēģiju.

Ņemot vērā iepriekš minēto, ir vajadzīgi šādi pasākumi, lai veicinātu ISK tīkla regulas īstenošanu šajā mainīgajā politikas vidē ar mērķi palielināt gan ISK tīkla – nolūkā atbalstīt ES migrācijas pārvaldību –, gan Globālās alianses migrantu kontrabandas apkarošanai operatīvo ietekmi.

Visa maršruta pieeja:

1. paplašināt to ISK tvērumu, kurus Komisija un ES iekšlietu aģentūras izvieto galvenajās valstīs, kas atrodas migrācijas maršrutos, tostarp izmantojot ISK tīkla koordinācijas padomi, lai apzinātu izvietošanas nepilnības, veicinot un finansiāli atbalstot kopīgu izvietošanu un palielinot finansējumu *EMLO* izvietošanai;
2. uzlabot ISK iesaisti visos migrācijas uzdevumos, kā izklāstīts ISK tīkla regulā, tostarp migrantu kontrabandas un cilvēku tirdzniecības apkarošanā, atgriešanas, atpakaļuzņemšanas un reintegrācijas atbalstīšanā un likumīgas migrācijas procedūru atvieglošanā (piemēram, izmantojot vietējo Šengenas sadarbību), un efektīvā piekļuvē starptautiskajai aizsardzībai;
3. veicināt ISK operatīvās sanāksmes, kas vērstas uz prioritāriem migrācijas maršrutiem un trešām valstīm, lai veicinātu informācijas apmaiņu, uzlabotu izpratni par migrācijas dinamiku un kontrabandas tīklu darbības metodēm un izstrādātu pielāgotus pretpasākumus.

Informācijas apmaiņa un zināšanu uzkrāšana:

4. mudināt un atbalstīt dalībvalstis nodrošināt ISK piekļuvi *SIENA*, lai uzlabotu informācijas apmaiņu un tādējādi atbalstītu Regulas (ES) 2025/2611 īstenošanu;
5. veicināt pastāvīgu koordināciju un informācijas apmaiņu starp sadarbības koordinatoriem, ES delegācijām un KDAP misijām uz vietas (it īpaši tad, ja šīm misijām ir pilnvaras imigrācijas jomā);
6. strādāt pie tā, lai nodrošinātu ISK kopienai lietotājdraudzīgus informācijas apmaiņas rīkus nolūkā uzlabot operatīvo sadarbību un datu apmaiņu;
7. mudināt ISK sniegt ieguldījumu agrīnās brīdināšanas darbībās, kas tiek īstenotas migrācijas nolūkos, un to darīt saskaņā ar situācijas apzināšanās, agrīnās brīdināšanas un prognozēšanas (*SAEWF*) projektu([38]), lai atbalstītu ES un dalībvalstu migrācijas pārvaldības plānošanu un operatīvās darbības;
8. sadarbībā ar ISK tīkla koordinācijas padomi izstrādāt kopīgu ISK pamatprogrammu, lai visā ISK tīkla kopienā standartizētu zināšanas par ISK tīkla regulu, galvenajām ES migrācijas pārvaldības politikas jomām un ES migrācijas diplomātiju.

ISK tīkla koordinācijas padome:

9. uzlabot koordināciju starp koordinācijas padomes priekšsēdētāju un Padomes prezidentvalsti, lai saskaņotu ISK tīkla iniciatīvas ar attiecīgajām Padomes darba grupām (piemēram, Patvēruma un migrācijas ārējo aspektu darba grupu (*EMWP*) un migrācijas ārējās dimensijas operatīvās koordinēšanas mehānismu (*MOCADEM*));
10. neskarot regulas noteikumus, mudināt Padomes prezidentvalstis aktīvi piedalīties ISK tīkla koordinācijas padomē, nodrošinot ciešu koordināciju ar Komisiju un strādājot tās vadībā;
11. izstrādāt jaunu ISK tīkla divgadu darba programmu, kurā iekļauti iepriekš minētie turpmākie pasākumi, lai virzītu turpmākās operatīvās prioritātes.

([38]) Eiropas Komisijas īstenotais situācijas apzināšanās, agrīnās brīdināšanas un prognozēšanas (*SAEWF*) projekts ir nesena iniciatīva, kas papildina ES mehānismu sagatavotībai ar migrāciju saistītām krīzēm un to pārvaldībai ("Migrācijas sagatavotības un krīzes plāns"). Saskaņā ar šo projektu *EMLO* ieguldījums potenciālo scenāriju izpētes izmēģinājuma pasākumā jau ir palīdzējis attīstīt agrīnās brīdināšanas darbības, kas tiek īstenotas migrācijas jomā.